

طاشينك
روزنامه
سیما: خاندان ماموریان: انور

TACHINK.
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆԿ

Օ Ր Ա Թ Ե Ր Թ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱԶՄԱՆՈՐԴԱԳՐԱԹԻՒՆ

	ՏՐԳ.	ՂԵՑ.	ԵՐ.
ԻԶՄԻՐ	80	4022	20
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳԱԽԱՒ	80	4022	20
ԱՐՏԱՍԱՀԱՆ	25	13	30

Նամակներ պէտք է ուղղվի իմաստ. ԵՐԵՎԱՆԻ
Հ. ՄԱՄՈՐԻԱՆԻ ԵՒ ԻԶՄԻՐ

Journal Arménien «TACHINK»
Rédacteur - Directeur
HRAND MAMOURIAN - SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ՀԱՅ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

Ա.

Եթէ խղճամիտ աչք մը պատկերէր
Բարեգործական Միութեան ճշգրտաբար
վանի Տեղեկագրին վրայ, և եթէ արդարեւ
իրաւ է որ ձեռնարկ մը պէտք է դառնայ
իր արդիւնքներէն, Միութեան ձեռք բե-
րած յաջողութիւնը և մատուցած ծառ-
այութիւնները գերազանցօրէն կը հաստա-
տեն թէ անխիտ կոչուած է տարաբախտ
Հայութեան վրայ բարեգործ ազդեցութիւն
մը ունենալ թէ՛ ընկերական և թէ՛ չէլ-
թական տեսակէտներով:

Ձեռք քաշուելու լուծու թէ իրմէ օտաւ
Հայը ընկերական կեանքը ըստաւոր չուէր
բառին իսկական լայն իմաստով: Իր հիմ-
նարկէն առաջ եթէ ունեցած ենք կա-
մը հայրենասիրական և յեղափոխական ըն-
կերութիւններ, այդ չի նշանակեր թէ ա-
նոնք, իրենց մասնաշաղկապ տեսակէտնե-
րով, կը համապատասխանէին ընկերակա-
նական կոչումներին:

Մեր մէջ բոլոր հայրենասիրական և յե-
ղափոխական ընկերակցութիւնները կեանք
կոչուած են:

Մինչ բոլոր հայրենասիրական և յե-
ղափոխական կազմակերպութիւնները կոչ-
ուած էին և են այսօր, ժամանակաւոր
պէտքեր մը համապատասխանող մասնաւոր
դեր մը ստանձնելու և կատարելու հա-
մար: Ասոնց գոյութեան նպատակը կը
վերջանար հոն, ուր պէտքը կը վերջա-
նար: Եւ ահա ասոր համար է որ չենք
կրնար բացատրել այսօր կարգ մը յեղա-
փոխական ընկերակցութիւններու գոյու-
թեան նպատակը, քանի որ իրենց մաս-
նաւոր դերը անոնք կատարած են ազգէկ
կամ գէշ, որուն քննութիւնն ու քննա-
գատութիւնը ընել մեր այսօրուան նիւ-
թէն դուրս է:

Եւ եթէ այսօր խօսքը կընենք հայ յե-
ղափոխական ընկերակցութիւններու, ա-
նոնցմով կարելի է միայն բացատրել
Բարեգործական Միութեան բուն հիմնա-
րկէն զարմանքը:

Ամէն յեղափոխութիւն իրեն իր բը-
նական արդիւնք կունենայ կայդ մը իրեն
հետեւանքները, ասիկա անխուսափելի է
Յեղափոխականն ու յեղափոխութիւնը
չառ քիչ չեն մտածեր թէ իրենց կոտորածն
ու թափածը ո՞վ պիտի վերակերտէ: Մէկ
խօսքով իրենց ըրածին հետեւանքներուն
պատասխանատուութիւնը չեն ստանձնե-
ր իրենք:

Ձեռք քննելու թէ յեղափոխութիւնն ու
յեղափոխականները լրիւ իրենց դերը կա-
տարեցին, կամ արդիւնքի տեսակէտով
որչափ բան կրցանք ձեռք բերել ցարդ:

Բայց հետեւանքները որոշ են: Եթէ չըլ-
լար յեղափոխութիւնը, եթէ չըլլային Հա-
միտեան և նման բէթիմներու ջարդերը և
բոլոր այն թշնամութիւնները որոնք ի-
րարու պատճառ և արդիւնք են, այսօր
հետեւանքները գոյութիւն ունեցած չէին
ըլլար: Եւ քանի որ հետեւանքները մէջ-
անդին են, անհրաժեշտ էր որ անպատաս-
խանատու յեղափոխութեան մը կտրածն
ու թափածը բուժող և կարկտող ձեռք մը
գոյութեան իրաւունք առնէր:

Եւ այդ ձեռքն էր Հ. Բ. Բ. Միութե-
ան փրկագործ ձեռքը:

Ճիշտ ժամանակին էր որ Բարեգոր-
ծական Միութիւնը ծնունդ կ'առնէր Ե-
ղափոխութեան, և կը հիմնուէր դառնալու
համար համահայկական կեանքի մը ընդ-
հանրական ցաւերուն իբր ընդհանուր ալ
զարմանատարը:

Անկէ առաջ, եթէ գոյութիւն ունէին
կովկասի Հայոց Բարեգործականն ու Փա-
րիզի Հայոց Բարեգործականը, անոնք կոչ-
ուած էին վերակապելու դառնալու տե-
ղական մասնաւոր ցաւերու դարմանումին
համար միայն, և շատ քիչ բաժին մը կըր-
նային վերցնել իրենց վրայ, մասնաւոր
թէ Հայկական ցաւը դեռ համայնատա-
րած չըլլալով անոնց կազմութիւնն ալ չէր
կարող ըլլալ համապատասխան և բաւա-
րար կազմութիւն մը: Կովկասի և Փարի-
զի Հայոց Բարեգործականները աւելի կա-
րելի էր կոչել տեղական բարեփոխական
կամ մարդասիրական մասնակի ընկերու-
թիւններ, բայց երբէ՛ք համազգային բա-
րեգործական, որոնք կոչուած էին ազգա-
տին օժանդակելու, հիւանդին սատարելու
և կամ կարօտ ու անօգնական մնացած
մարդիկն ճանապարհի մը ծախսը հայ
թայթելու և ասոնց նման ու մտաւոր
բարիքներ մատակարարելու համար: Ի-
րենց բոլոր կոչումն ու նպատակը ասոր
մէջ կը կայանար:

Յեղափոխութեան և ջարդերու օրե-
րուն մէջն էր որ հայկական ուղի մասնա-
ւոր ցաւերը փոխուեցան և դարձան ընդ-
հանուր ազգային ցաւեր:

Եւ կարելի ու պէտքերը որչափով որ
կը լայնանա ու կընդարձակուին, նոյն հա-
մառական շարժումով ալ կը հիմնեն իրենց
համապատասխան հոգածութեան միջոցնե-
րը, սատարներն ու գործունեւրը:

Ահա այդ գործունեւրն սեփական և
համահայկական եղաւ Նեփոսի Հայոց
Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը
որ, կարճ ժամանակուան մը միջոցին
պիտի որդեգրուէր Ազգէն և դառնար
ընդհանուր ազգային համահայկական Բա-
րեգործական Միութիւնը, իրեն գլուխ ու
նենալով Մեծախոն Հայուն: Նուազսի
միջադրած զաւակը Պօլիսի փայլաւ և
պար, արմատական և արտի տէր հայ մը.
որչափ նշանաւոր ելմտագէտ մը, իր շուր-
ջին ունենալով ծանօթ և առողջամիտ ու
հայրենասէր գործակիցներու հետեւողն
գործակցութիւն մը:

Բարեգործական Միութեան վերջին
Տեղեկագրիւր ցոյց կուտայ թէ Նեփոսի-
հայոց հիմնած այդ Միութիւնը՝ կոչուած
է ըլլալ այլևս համազգային Միութիւն
մը և որդեգրուած է ամբողջ Հայ Ազգէն:
Այլ փոխադ չիկայ իր շուրջը: Ձիւքը վը-
նասելու և վարկաբեկելու ջանքեր չի խը-
նայող ծառօթ խմբակցութիւններն ան-
գամ այլևս ըմբռնեցին և իրենց կամա-
ւոր յամառութիւններէն զինաթափուեցան:
Վեց տարուան համեմատաբար կարճ շըր-
ջանի մը մէջ Միութիւնը հասաւ այն-
պիսի բարգաւաճ և համատարած վիճակի
մը որ հայ ընկերակցութիւններէ և ընկե-
րութիւններէ և ոչ մէկին վիճակուած էր:
Վերջին տարուան մէջ իրեն ձեռք բերած
յաջողութիւններէն քանի մը թուանշան-
ներու մէջըրբումը բաւական է համոզե-
լու ամենէն սկսած յոռետեսներն ան-
գամ, եթէ արդարեւ դեռ կան այդպիսի-
ներ, թէ ինչ բարոյական և նիւթական
նուաճումներ ունեցած է Հայկական Միութե-
նը: Եւ մեր ընկերական կազմակերպու-
թեան վրայ, Ահա թուանշաններ, որոնք
միմիկարի ըլլալէ աւելի ոգևորիչ ալ են:
Միութիւնը վերջին տարուան ընթաց-
քին իր անձեռնմխելի զբաղակցումը
միայն հասցուցած է 26,217 Նեփոսի. ու-

կիւ Տարեկան եկամուտները կրկնապատ-
կուած են: անցեալ տարուան 61 մասնա-
ճիւղերու թիւը բարձրացած է 91 ի և
3947 գործօն անդամներու թիւէն հասած
է 6499 ի:

Եւ հոն ուր պերճախօս թուանշան-
ները կը խօսին, թշնամիները պիտի է
լռեն...
Ա.Վ.Օ

ՀԱՅԵԼԻՒՆ ՄԵՋ

Սա մայրաքաղաքէն հասած ազգային
ո՞ր գործին վրայ բան մըն ալ իմացեր և
գոհ մնացեր ենք, եթէ կրնա՞ք ցոյց տուէք
իւրի հատ մը...
Մարդիկը պատրիարքարան սկսան շի-
նել, չմոռնանք փայտաշէն, որպէսզի օր
մը երբոր եկող գացող վարդութիւններէն
մին ինքզինքին վրայ վստահութիւն ունենա-
լու և ուզէ մաքրագործել ու կանոնաւորել
պատրիարքարանը, կարող ըլլալ դանդա-
ղութեամբ կրակի տալ... ուրիշ քառ-
ճառ մը չեմ տեսներ հիմէն շինուած ու
հոն, կրկին զայն փայտաշէն ընելու ո
զորմիկի գաղափարը...
Բայց ինչպէս ըի՞ Պօլիս, միայն կրնայ
այն տեսակ անհեթեթութիւններու թափ
հանդիսանալ, նոյնքան անհեթեթ գո-
լուխներու վարդութեան առաջ...
Այս թողունք և գանք անոնց ամեն
ապերճին շահատակութեան բան մը զա-
տարկամութիւն, ալ չեմ գիտեր:

Վարդութիւն ըստած ոչնարարմուն-
քու ժողովը նկատելով որ կեդրոնական
վարժարանի չէնք անյարմար վայրի մը
մէջ կ'գտնուէի, նկատելով որ հոն յաճա-
խող աշակերտներն անբարոյիկ միջնորդութի-
ւն մը ձեռք պարտին վրայ կ'գտնուէին, կը
խորհի այժմ պատրիարքարանի համար
չի՛ ունելու վրայ եղող չէնքին մէջ փոխադ
րել կեդրոնականն ու Պատրիարքարանն
այլուր տանել...
Վա՛յ երանելի զուգահեռ վա՛յ, մինչև
հիմա խեղճերիդ ո՞ր էր, չէնք չի ու-
թիւնը սկսելէ յետո՞յ ուշաբերեցաք. կեդրո-
նականին գոտիւն տեղափոխ անյարմար-
ութիւնը նշարեցիք, հոն դատարարակե-
լու, կրթութեւնը համար գացող աշակերտ
ներու բացի ուսումնէ՛ ուրիշ բաներու
մէջ յառաջդիմել տեսանք, և արդի՞նք
քը...
Ճարտարապետական քննութեան մը
հետք, սկսած չէնք վարժարանի վերա-
ճելու համար 1500 ոսկի յաւելուածա-
կան ծախքի մը անհրաժեշտութիւնը զգա-
լի ըլլալով, առաջմ կրկին որոշեցին են ե-
ղեր Պատրիարքարանի կառուցումը շա-
րունակել և կեդրոնականի համար յարմա-
րագոյն վայր մը փնտռել...
Մարդ պարզապէս կ'իմրայ այս տը-
ղայական որոշումները, առաջարկները,
հակառակարկները, ձեռնարկներն ու հա-
կաճեռակները կարդալով ու լսելով,
խեղճ Պատրիարքարան՝ Պատրիարքովդ
ալ, ժողովներով ալ, պաշտօնէութեամբ
ալ և ողորմելի փայտեայ չէնքովդ
ալ...
Չիրար գտած ու ամբողջացուցած են,
ըսելիք չկայ...
ԵՍ

ՉԳԱՊԱՏՈՒՄԻ Ծրդ պարտը հրա-
պարակ ելաւ, գործը՝ Մաղաքիա
Արքայ. Օրմանեանի, գին պարակի
գաւառ. համար 6 դր. հազար Կ.
և Հ. Տէր Ներսէսեան Պահէ Գա-
բու ձէլալ պէն խան:

ԹԵԼԱԳՐԱԹԻՒՆՆԵՐ

Գորտէլիօի Թաղ. Խորհուրդը իր օրի-
նական մեծամասնութիւնը կորսնցուցած
ըլլալով անդամներուն հետգնեմէ հրաժա-
րելուն պատճառաւ, մնացեալները իրենց
հաւաքական հրաժարականը տուած և
նոր ընտրութեան հրահանգ խնդրած են
Ազգ. Վարչութեան:

Հրահանգը եկած է, և ընտրողական
ժողովը արդէն սկսած է նախնական պատ-
րաստութիւնները ու յառաջիկայ յիշա-
կի՝ 17 փետր. աւարտելու: Չանքեր կընէ:
Այս առթիւ աւելորդ չեմ համարիր քա-
նի մը թելադրութիւններ տալ Գորտէլի-
օրնակ հայ հասարակութեան, հիմնուե-
լով իմ անձնական տխուր փորձառու
թեանց վրայ:

Ճիշդ երկու տարի առաջ թաղ. խոր-
հուրդը ընտրութեան ներկայ գտնուելու
առիթը ունեցաւ: Ընտրութիւնը խիստ
օրինաւորապէս կատարուեցաւ և Սուլ-
թանեան Հիւանեան Աւագ. Խորհուրդը
կազմուեցաւ, որուն գործունեութեան
վրայ մեծամեծ յոյսեր կը տածուէր: Հա-
զիւ ամիս մը անցած էր, և ահա Սուլ-
թանեան հրաժարեցաւ լրիկ մշիկ քաշ-
ուելով, ու պէտք չտեսաւ նոյն իսկ գրա-
ւոր պատճառաբանալ հրաժարագիր մը
տալու: Սուլթանեան իր հայեցակէտը գոր-
ծադրելու անկարելիութեան հանդիպեցաւ
գործնականին մէջ. ինք կուզէր որ վար-
ժարանները կառավարուին որով պիտու-
նէր մը և ոչ թէ անհատաւոր և ենթա-
դրական հասցիներով: Բայց ուզելը բա-
ւական էր, միջոցներ ստեղծագործելուն
մէջ կը կայանայ իմաստութիւնը:

Հիւանեան ալ իբր գործնական մարդ
նոյն գաղափարը ունէր և ելիք հնար մը
գտնելու մտքով իր ընկերներուն գոր-
ծակցութեան վստահ, մնաց պատուարին
վրայ աւելի երկար կուրծք տալով դժ-
ուարութիւններուն, բայց մինչև վերջը
զիմանալու անկարող. օր մը վերջապէս
անպայման հրաժարական տուաւ, մինչ իր
ընկերներէն մին Պաղտատարեան երկրորդ
անգամ ըլլալով պայմանաւոր հրաժարա-
կան կուտար իրեն: Տարին չգնաց Հիւ-
անեան ալ գնաց: Մնացեալ երեք անդամ-
ները որոշեցին Տօքթ. Էնֆիլէճեանը հը-
րաւարել, որ պաշտօնապէս հաստատուե-
ցաւ և որ խորհուրդին չիղը կազմուէր
համար Էնֆիլէճեան թաղ. Խորհուրդը կըր-
նայնք ըսել:

Յարգելի Տօքթ. Էնֆիլէճեան իր ընկերներուն
հետ համախորհուրդ որոշ պիտե՞ն հաստա-
տելու համար ընդհ. ժողով մը կազմեց,
ուր իր գաղափարները ընդունուեցան և
կրթ. և եկեղեցական տուրքի դրութիւնը
հաստատուեցաւ որով 300 ոսկի տարեկան
զւարճին և եկեղեցիին ծախքը փակել
կապահովուէր: Հազիւ տարին լրացաւ և
այսօր Գորտէլիօյին նոր ընտրութիւնը ը-
նելու հարկին տակ կը գտնուի անխու-
սափելիօրէն, որովհետեւ հրաժարած է հի-
նը:

Վերի համառօտ տեղեկութիւնէն հաս-
կեցաւ անշուշտ ընթերցողը թէ Գորտէլի-
օի թաղականութիւնը պաշտօն մըն է, և
կարծուածին չափ դիւրատար չէ. ասիկա
գիտնալով շատեր բնաւ չեն մօտեցար ա-
նոր իրենց ականաւոր ըլլալուն համար:
Իսկ անոնք որ անորմակ կզգան, չաւով
կը ձանձրանան վաղը, և ձգել մեկնելու
որոշում կուտան:

Այս անգամ, սոսկայն, գործը բաւա-
կան դիւրացած է, քանի որ կրթ. և եկե-
ղեցական տուրքի սխրայօժար կը մընալ
ժողովուրդը և նոր գալիք Թաղ. Խորհուր-
դը:

զը կազմակերպուած գործի մը գլուխ պիտի գտնէ ինքզինքը, յարգարուած մաքուր հաշիւներով որոնք փակուած են ամսավերջի հաշուեկշիւով, որ է ֆինանսական թաղ, խորհուրդին լաւագոյն ձեռնարկին արդիւնքն է։

Ընդհանրապէս եկող գացող Թաղակառնութիւնը նիւթական մատակարարութեամբ զբաղած և ժողովուրդը շարունակ անով հետաքրքրուած է։ Պէտք չէ սակայն մոռնալ թէ թաղ, խորհուրդը անկէ աւելի արժող պատճառ մը ունի։ Անոր անմիջական հսկողութեան տակ կը գտնուին Ազգ. հաստատութիւնները, Սկզբնային Վարժարանը, Թաղ Խորհուրդը գործող տնտեսական նախագիծերը և ուսուցիչները։ հետ, զանոնք պաշտօնի կոչել և պաշտօնէ դադարեցնել իրեն գործին է. թաղային գործերը ինք պիտի վարէ ամբողջովին, եւս կը կարծեմ թէ վարչական ղեկաւորութիւնները նիւթականին ալ չեն նմանիր, քան որ վրայ անդրադառնալու պէտքը ամէն մասնականէ աւելի զգալի կը դառնայ, հետեւաբար ընտրողական ժողովը պարտաւոր է լուրջ նկատողութեան առնել այս կէտն ալ։ Իրաւ է թէ ժողովուրդը ազատ է իր ընտրութեան մէջ քայքայեալ անպատիկ ցանկը կարեւոր դեր ունի միշտ։ Ուստի ցանկին մէջ պէտք է նշանակուին այնպիսի անձերու անուններ որոնք նախ տրամադրելի ժամանակ ունին յարաւան գործելու, երկրորդ նիւթական կարողութիւնը որպէսզի ի հարկին իրենց քաւը բանան և պաշտօնեաները անվճար չիմողուն դրամ չկայ ըսելով։ Եւս տղ վարչական կարողութեան տէր, որ գիտնան վարել և վարուիլ պաշտօնեաներուն հետ, ձեռնով իւրաքանչիւրին իրաւասութեան սահմանը և պատասխանատուութիւնը, որ ըմբռնած ըլլան վարչական կարող ու կանոնը, և այն ձեռն ու եղանակը որով միայն կարելի է ներդաշնակութիւն պահել պաշտօնեաներուն մէջ առանց որոյ արդիւնք սպասել յիմարութիւն է։

Յուշադրել է ըսել որ մեր մէջ թողալ կանցուին այս յատկութիւնը բոլորովին անտեսուած է, որուն հետեւեալով յաճախ սպոյթն միջամտութիւն և քրտնիկ կարգադրութիւն մուտ գտած, խուլ կամ յայտնի երկպառակութիւն առաջ եկած է և չարեւակ պակաս եղած չեն քահանայի, վարժապետի, ժամկոչի, տնտեսի խնդիրներ։ Ասոնք արծարծուելով յառաջ բերած են անհաճոյ երևոյթներ, միջադէպեր, կազմալուծում, հրաժարում և քայքայում ազգ. գործերու։

Վարչապետ մարդու պէտքէն ետքը կարեւոր է ունենալ բժիշկ մը Թաղ. Խորհուրդի անդամներուն մէջ։ Այսպէս զբաղողները կուենան իրենց ներքին բժիշկը որով զուրկ էին ցայսօր, հակառակ անոր որ բաւական թուով բժիշկ կայ Գորտէլիօ։ Վերջապէս թաղ. խորհուրդի մէջ գտնուելու են վարժարաններու գործէն բաւականաչափ բան հասկցող մարդիկ որոնք անձամբ հասու ըլլան զպրօքներու ընթացիկ վիճակին, և երկրորդէ մը նոյն իսկ ստորագրեալ պաշտօնեան տեղեկութիւններուն կարօտ չմնան։

“ԳԱՏԻՆՔ”Ի ՔՆՐԹՈՆԸ (121)
ՍԻՇԷԼ ԶԷՎԱՔՈ

ԲԱՐՏԱԵԱՆՆԵՐԸ

Ա. ԼՈՒՎԻՍ ՄԷՋ

Այն ատեն, զուարթ բացուեցաւ և մարաշխտին չորս մանկալիները երկուքական ներս մտան, և տեղաւորուեցան զրան աջ ու ձախ կողմերը, ուղիղ դիրքով մը։

Յետոյ մարաշխտը ներս մտաւ, Բարտանի ընկերակցութեամբ։

Ֆրանսուա տը Մօմօրանսի թագաւորէն երեք քայլ հեռու կեցաւ և խորունկ խոնարհութիւն մը ըրաւ։

Յետոյ, կանգնեցաւ և սպասեց որ թագաւորը խօսք ուղղէ իրեն։

Շարլ վալդիան մը լոյն դիտեց մարաշխտին ազնուական գլուխը, արժանապատուութեան և ուժի տիպար մը, ինք տխուր և փափուկ կազմով, կ'հնարար

Ահաւաստի իմ խնարհ թեկադրութիւններս արգոյ հայ հասարակութեան որ հրաւիրուած է կատարել իր պարտականութիւնը։ Ինչու իբր ընտրող, յառաջիկայ թաղ. խորհուրդը ընտրութեան առթիւ։

Գորտէլիօ Զ. ԵՐԱՄԵՆ

ԳՐԱՐԻ ՆՈՒԱԳԱՆԱԴԵՐ

Կիրակ օր Բնարի ցերեկոյթը տեղի ունեցաւ։ Հեռիփոխանցի հանդիսարանին մէջ ուր աչքի կը զարնէր Առաջնորդ Ս. Զօր ներկայութիւնը, ներկայ էին նաեւ ամէն դասակարգի երկուսն ընտրեալ ազգայններ, թէև պէտք էր դիտել թէ որքանին մէկ մասին պարագայութիւնն ալ կարելի էր դեռ լեցնել։ Օտարներէն աչքի կը զարնէին մասնաւորապէս ֆրանսական «Ժիւռնալ» տը լա կուսակէտ» զորահաւորի միջանի բարձրաստիճան սպանները, որոնք ընկերացած էին Պուպիէ Էֆ. Սրահր ընտիր ճաշակով մը վայելազարդուած էր թաւով կանաչներով և ծաղիկներով։

Նուագահանդէսի Ա. մասը բացաւ Բնարի ֆալսետը որուն անմիջապէս յաջորդեց Մեարդեանի սաներէն Պր. Օ. Մի. նասանի բաւական յաջող քարիւղէթին Աշուն սէրը ընկերակցութեամբ Վ. Րօզմիտի, Տիար Պ. Շէրտոնեան մենսյոստութիւն մը ըրաւ Լ. Վարդիտեանի քերք չափի ֆանթազիաներէն, արտասանելով «Առաջին Աշուն» դիտողութիւն մը այս առթիւ մեր բարեկամին։ Մենք ուրիշ առթիւ ըրած և ըստ արժանեացն զնահատած ենք Տիար Շէրտոնեանի բեմական անուրանալի շնորհքը, քայքայ չենք գիտեր թէ ինչու այս անգամ ունեցաւ թիւթ և թերութիւններ և թերացումներ, որոնք թէև նիւթին զուարթութեան պատճառաւ այնչափ աչքի չի զարկին և սակայն կարող էր աւելի խնամքով արտասանել ինք լաւ բերան սորված ըլլար իր նիւթը և փչի մը աւելի ուժ տուած ըլլար իր չարժուածքներուն։

Պր. Հրատ և Աստ Զարեհներու ջուրթակն ու զաշնակը չեղածապէս գնահատուեցաւ, հակառակ իրենց դեռ չուտ մատող տարիքներուն Զարեհ հարազատները տիրականորէն իրենց ընտրած և յառաջացուցած գործիքներուն ճարտարութիւնը լաւապէս գիտցան, արտայայտել իրենց ընտրած երկու բաւական ղեկաւորի կրտսերներու փայլուն նուագածութեամբ։

Բնարի Մանտօլինաթա խումբը վարժ մասններով և ճաշակաւոր մէնթով մը Լէս Նէի «Ռոմանտ» կնտնտացուց ընկերակցութեամբ կիթառի։

Հանդէսին երկրորդ մասը բացուեցաւ Բնարին նորերուկ ու աշխոյժ պաշտօնական մարշովը որուն հեղինակն էր Տիար Յ. Դալմէրիան և զոր ինքը հեղինակը անձամբ և ձեռնհասօրէն վարեց և արժանացաւ ծափահարութեանց։ Որմէ վերջ նոր տպագրուած Բնարի մարչին բազմաթիւ օրինակները Պաքսեան Զարեհ Էֆ. թէ հնարով ի վաճառ գրուեցան ի նպատակ Բնարի։

Ապա Բնարի գործիական երաժշտու

Թեան կարող վարպետ Տիար Գալէաի առաջնորդութեամբ լսելի եղաւ։ Պանթէզի Հօնկրուազը խիստ յաջող նուագածութեամբ մը որուն մէջ Տ. Տ. Թ. Գարաւանեանի և Մ. Վարժապետեանի թուիչ ջութակները, Տիար Գալէայի տիրական ֆիւթը, Մ. Լիւլիճեանի ընտիր պլանը և Վ. Րօզմիտի փափուկ դաշնակին ընկերակցութիւնը Տօփէթի այդ կտորին համահունգը գեղեցիկեցին, կրկին նուագուելու բաղդին արժանացուելով։

Բանաստեղծուհի Օր. Զ. Հովեան իր անտիպ հաւաքածոյէն շնորհալից վայելուծութեամբ ֆրանսերէն լեզուով արտասանեց զգայիկ իր մէկ հեղինակութիւնը և արժանացաւ սրտագին ծափահարութեանց և ծաղիկներին։

Իսկ յայտագրին մէջ նշանակուած և խոստացուած Օր. Զ. Ասլանկիւրի դաշնակը, Պր. Յ. Իփիթեանի մենեքը և Օր. Վ. Աշունի նոյնպէս դաշնակը մենք բաղդը չունեցանք ունկնդրելու մեզի անյայտ պատճառներով անշուշտ։

Սակայն յայտագրէն դուրս ըլլալու պայմանաւ անոնց թերին լրացուց կարծես իր գեղեցիկ սիւտիֆիգովը յայտնի դերասան Տիար Վահրամ Փափուղեան գոյգ մը ֆրանսերէն ընտիր մօնոլոկներով և հայերէն՝ Վարժապետի Զարգը արտասանելով և կատարելով տպաւորութեամբ տիրեց ունկնդիր բազմութեան սրտին և արժանացաւ որոտագին ծափահարութեանց և ծաղիկներին։

Իսկ Օր. Մարքիկ Փափագեան նոյնպէս յայտագրէն դուրս ըլլալու պայմանաւ խոսակցէն հանդիս ուսման մը երգեց պաշնակի ընկերակցութեամբ և արժանացաւ նոյնպէս ծաղիկներին։

Սոյն հանդէսի շահական մասը կը կազմէին նաեւ սրամարտութեան փորձերը որ մենք հետաքրքրութեամբ դիտուեցան ներկաներէն և իբր նորութիւն մը մենք ընդունելով զգտան։ Սրամարտութեան մէջ ստապով և ֆլուտով ինքնապաշտպանութեան և յարձակողականի յաջող փորձեր կատարուեցան ընդ մէջ Տեարք Է. Մի. Բալմ, Հարաւ Պէհա, Ջիւա և Յ. Դալմէրիան Էֆ. ներքու, ղեկավար մասնակցութեամբ Բրօֆ. Պ. Մէլիքեան Էֆ. ի։

Որմէ վերջ սկսաւ զուարթագին կայծու մը ցատկաւորութիւն և տեւեց մինչև գիշերուան ուշ ատենները։ Ճիւս պիւֆէ մը և ընտիր սպասարկումներով ըմպելիներ հաւասարապէս մենք դեր կատարեցին այս երեկոյթին վերջին մասին մէջ։

Ա.

* Վերելի հանդէսի նկարագրականին ինչ ինչ կէտերուն մասին կուգինք քանի մը խօսք ևս տեւելուն։

Նախ պիտի շնորհաւորենք «Բնարի» գործադիր ժողովը և անոր ատենապետը՝ Տիար Վահրամ Զփուռնակեան ինչպէս նաեւ Տիար Յ. Դալմէրիան որոնք ամեն ջանք ի գործ դրին հանդէսը սիրուն, անթերի ընելու, և մասնաւոր Տիար Զարեհ Պաքսեանին որ իբրեւ գործադիր անդամ և «Բնարի» համակիր հանդէսի ոգևորութեան և յաջողութեան համար անկարելի ի գործ դրաւ և իր շնորհիւ ընկերու։

Թիւնը նպաստաւոր արդիւնքի մը տիրացաւ։

Իսկ չենք կրնար լոյն անցնել յայտագրին մէջ երեցող քանի մը ներքու վերջնական չերեկուն։ Ինչպէս կ'տեղեկանանք Տիար Յ. Իփիթեան յանկարծական տրակարութեան մը պատճառաւ չէ կրցալ իր խոստումն յարգել ինչ որ ներքին պարագայ մըն է։ Բայց ինչ կրնանք ըսել Օր. Աշունի և Օր. Ասլանկիւրի, որոնք առաջինն բացակայութեան գրգռն անանծանօթ կ'մնայ մեզի, իսկ երկրորդն ցերեկոյթի ներկայ գրուելովն հանդէս չմասնակցելն հանելուկ մը թերեւս ուսմանը ոչ մեզի համար, ուստի պարտ կ'ըլլէ զանք քանի մը բառերով լուսարանի խնդիրն ու պէսզի պատասխանատուութիւններն ձեռնին։ Մեր ստացած ստորագրութեանց համեմատ Դալմէրի Էֆ. է ակամայ չարժանութիւն Ազն. Օր. Ասլանկիւրի ցերեկոյթին չմասնակցելուն, թէ ինչպէս։ հանդէսէն 1-2օր առաջ մեր ընթերցողներու ուշադրութեան յանձնելու համար կ'իրակի օրուան ցերեկոյթին առանց թեւադրուած ըլլալու, իբրեւ գեղարուեստական ազգօգուտ ընկերութիւն մը նկատելով «Բնար» յարմար դասած էինք խնդրել թերթին խմբագրէն՝ Տիար Ալօն որպէսզի ազգային բաժնին մէջ Հինգշաբթի և չարաք օր պարագային յարմար քանի մը տողեր նուիրելու չմոռնայ, թէ ընկերութիւնը քաջալերելու և թէ հայ երկսեռ հասարակութեան ուշադրութիւնը հրաւիրելու համար։

Արդ՝ այս կէտէն կ'սկսի մեր մասնացումը, մեր բարեկամն ինչպէս ուրիշներու հետ չէ յիշատակած Օր. Ասլանկիւրի անունը, պարզ անուշադրութիւն մը, առանց յետին մտքի, առանց մասնաւոր նպատակի, մասնաւոր դր եղածը հանդէսի մը մանրամասն նկարագրականին չէր, այլ հանդէսէն առաջ ուշադրութիւն հրաւիրելու սովորական տողեր։

Այժմ չենք կրնար հասկնալ թէ՛ սիրուն օրիորդն Դալմէրի ի նպատակ հանդէսի մը համար անձուրեւաբար նախ ստանձնած էր դաշնակ ածել, թէ՛ արուեստագիտական ընկերութեան մը համար, թէ՛ ինչ կարեւորութիւն ունէր փափայլ գրուած տողերու մէջ իր քնքուշ անձին մոտացումին առջև նպատակաւոր թելադրանք մը տեսնել, ինչու համար, միթէ կարելի էր այդ տեսակ ամբարշտութիւն մը թէ՛ «Դալմէր» այնքան անկեցողաբար վերաբերում մը կրնար ունենալ գեղատի ու մասնաւոր գեղանի օրիորդի մը համար ու անոր փափուկ սիրտն արեւակել, այդ պարզապէս գաւաճանութիւններ, այդ կարող իր կողմէ, վերջապէս այս և ասոնք նման կարգ մը պատճառաբանութիւններով կ'ցաւինք որ Ազն. Օրիորդ Ասլանկիւր քէն կ'ընէ ընկերութեան մը հանդէս որ քնքուշ մասններու վայելէն, փոխանակ իր պլուզուն աչքերուն շանթին արձակելու Դալմէրի ու անոր խմբագրութիւններուն վրայ, որոնք այսպէս ակամայ սըն

իւր այցելուին բարձր հասակի և լայն ուսերուն վրայ։

Պալատականները, իրենց դիրքը որոշելու համար կ'սպասէին որ թագաւորը խօսի, պատրաստ Մօմօրանսիի ժպտելու, կամ զայն հեղնելու, իրենց տիրոջ լաւ կամ գէշ ընդունելութեան համեմատ։

Միայն, Հանրի տը Կիզ մարաշխտին կ'ուղղէր արհամարհան և զրեթէ օրակայ ակնարկ մը։

—Անհաւատներու բարեկամը, մըրնջած էր ցած ձայնով անոր մտելը տեսլով։

—Բարի եկաք, պարոն մարաշխտ, ըսաւ վերջապէս թագաւորը, այնքան երկար ժամանակ է սրբաշնորհքն հրաժարելիք որ կ'սպանալի թէ մեռած ըլլալիք, և կ'հարցնէինք ինքնիրեն թէ իրաւարձ Զօր սպարապետ հա՞յրն էր որ գահաւոր էր, Սէն-Տիւրի մէջ, թէ զոյք էր... Բարեբաղդաբար ձեզ կը տեսնեմ կինդանի և առողջ, կարեւորը այն է որ հոս էք և վերջապէս մեզի կուգաք, անգամ մը ևս բարի եկաք։

Այն ատեն, պալատականները, բացի

կիզէն, մարաշխտին ուղղեցին իրենց ամենէ սիրուն ժպիտները և ուրախութեան մըմունք մը չընան ըրաւ ներկաներուն մէջ։

—Վեհափառ, ըսաւ Մօմօրանսի, եկած եմ ձեր Վեհափառութեան խնդրել, ունկնդրութիւն մը։

—Ունկնք զայն, խօսեցէք։

—Տէր, առանձին ունկնդրութեան պատիւը կուգեմ ունենալ։

—Կուգէք առանձին խօսիլ հետս։

—Եթէ ձեր Վեհափառութիւնը կ'ըստինաւի։

—Լաւ ուրիշն, այդպէս ըլլայ...

Հազիւ թագաւորը արտասանած էր այս բառը որ ամեն պալատականները, նաեւ Շարլ Թ. Ի եղբայրը Անժուրի դուքսը, խոնարհեցան և ետ ետ երթալով ղէպի դուռը, դուրս եկան։

—Ինչու համար այս երիտասարդը կը մնայ, ըսաւ թագաւորը Բարտանի ցոյց տալով։

Ասպետը սարսուռ և իր ակնարկը թագաւորին դարձուց։ Վերջապէս համար տեսարան մը դարձած էր, երբ թագաւորը և մարաշխտը կ'ստանկցէին։

Սրահը մտնելով, ասպետին ակնարկը նախ և առաջ Գէլիւի. Մօմօրանի և Մօրվէրի վրայ ուղղած էր։ Եւ սառն ժպտով մը ժպտած։ Անշուշտ տ'Անժուրի երկու միտնները և Մօրվէր գայն ճանցած էին, որովհետեւ յանդուգն ձեռով մը սկսած էին զայն դիտել։

Ասպետը անշուարելի ձեռով մը իր թեւը չիփեց՝ Մօմօրանը դիտելով, կ'իլուէ որ Սէն-Տիւրի փողոցի գիշերային հանդիպումին ատեն, Վերաւորած էր Մօմօրանը թեւէն։

Միտնը չատ լաւ հասկցաւ այս շարժումը և կատաղի նայուածք մը արձակեց, որով պատասխանեց ասպետը անմեղ զարմացումով մը, կարծես ըսել ուզելով... Ինչու կը բարկանաս գեղեցիկ Միտնին։

Այն ատեն ղէպի Մօրվէր դարձած և ասպետը կամացուկ մը իր այտը չիփած էր, կ'իլուէ որ իր սուրին հակառակ կողմով մտնալով էր անոր այտը, ուրով կարմրող գիծը դեռ կ'երևէր։

Մօրվէր բռնեց քնքերը սեղմեց և կատարողութիւն դեղնեցաւ։

—Անշուշտ պիտի հանդիպինք, ոտնաց

ՄԵԾ ՎԱՋԱՌԱՏՈՒՆ ՍԻՄԻՆՆԵ ԿԵԶԵՈՐՄԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐՈՒ ՄԱՐՏԻ ԵՒ ՓԵՐՏԻ Ս. ՓԼՓԱԶԵԱՆ

ԾԻՆԵԼԻՔ ԲԱՍՏԱԾ ԴԱՋԱՐԻՔ ՊԱՐԵՃԱՆԵՐ

Կր զտնուելն Սթոնհերքու և Վէլլէթնիքու ճոխ միտերք մը փոխանակութեանը և վարագործներու համար:

Պատրաստ վարագործներու, Վիթաւմիտներու, Պալպիլիքներու, Սթոնհերքու ճրպին-տիրիկցուներու, Երօնիքու ամեն տեսակը:

Սեղանի ծածկոցներու, Պանթէթներու պատի հմր. Պանտանիքու ամեն տեսակները Մուշանպանիքու և Լինսլէօնիքու, բալի համար Փոխանիքու, Դորպիք և Ջուլիք, նոքր արքելու Բոլիասոնիքու, Փրանցանիքու և Ամպրանիքու, Բոնիլիքու, Փոտարիքու ոտակ հաշար ու մէկ առաքներ:

Մանակալիքու և օրորոցներ ճոխ միտերք մը: Ապրանքներու տոկոսութեանը երաշխաւորուած է, անմրցելի գին բաւ է միտյն անգամ մեր վաճառատունը այցելել:

80-61

խալի մը բերմամբ, ակուններու կնոցը կը դառնան հանդիսականներու, որոնք ամբողջապէս չեն պատկանիր զժաղդաւոր այն սեռին, որոնցմէ հասած ամեն հարուած սիրայօժար պիտի ընդունուէին թերթիս խմբագրապետէն ու խմբագրէն...

Կ'ուսանք թէ լուսաբանութեան խնդիրն ու ուշի ուշով հետեւելով մեր գրածին սխալ մեկնութիւններու ու հասկացողութիւններու նոր բաւելի մը մէջ չպիտի մոլորին յարգելի ու սիրելի էակներ...

Այս առթիւ նմանապէս պարտք կը համարենք մեր հիացումի հրապարակային արտայայտութիւններն ներկայել Ազն. Օր. Հերմէնէ Հովեանի, որու անտիպ նոր փրանսերէն բանաստեղծութիւնն մեծ տրպաւորութիւն մը գործեց բոլոր հանդիսականներու վրայ և որու այդ բանաստեղծութիւնն հակառակ մեր փափաքին չպիտի կրնանք հրատարակել, արդէն խոստացուած ըլլալով Դպրոցատէր Տիկնանց Լեկիթութեան մօտեւ հրատարակելիք հոստորին համար: Բայց պիտի ունենանք պատիւ մեր ընթերցողներուն մեծարեղութեան, բանաստեղծութիւնն ուրիշ անտիպ օտանաւորներէն մէկ քանին:

Ազգասիր Անճոռուր

Առաջնորդ Ս. Հայրը չաքաթ օր յստկապէս Վսեմ. Կուսակալին դիմելով ներկայացուց կիսմիջիցի մէջուս Իսմայիլ Հազըր պէյին Դասապաի մէջ արտադրած խափազանք գրգռիչ բանաստեղծութեան թուրքերէն թարգմանութիւնը, որու հայերէնը հրատարակուած էինք Դաշնակի մէջ:

Առաջնորդ Ս. Հայրը բերանացի ևս մեծապէս ցաւ յայտնելով որ Այստէն չաքահազին մէջ իսկ այս իմաստով ու այս ոգով ճառեր կ'իստան, ինչորեք որ նոյն իսկ երկրին փրկութեան համար ունեց առաջը առելու մասի հարկ եղած ազգու հրահանգները տրուին: Առաջնորդ Ս. Հայրը խօսեցաւ նաև սպաննել Հայի և միեւնի մասին և չափազանց ցաւ յայտնեց որ տեղական կուսակալութեան ծայրայեղ թուրքութեան պատճառաւ, տակաւին կարելի չէ եղած ձեռքարկել ոճրաբազորները, որոց համար կ'ըսուի թէ Դասապաի մէջ համարձակ կ'պտտին նազըմ փաշա, ըստ սովորութեան, կուսարկալէս արդարացի գտաւ Առաջնորդ Ս. Հօր գիտողութիւնները և խոստացաւ անմիջապէս հրաման ընել որ ոճրագործները ձեռքարկուելու մասին աւելի աջալըրութիւն թ գործ դնեն, նոյնպէս խոստացաւ կիսմիջիցի մէջուսին բանաստեղծութեան համար քննութիւն մը բանալ սովով զարժանն տօրներէ:

—Առաջնորդ Ս. Հայրը ընկերակցութեամբ Տիրան էֆ. Աշնանի երէկ այցելեց քաղաքիս նոր հաքիմ Իպրահիմ էֆ և մանրամասն տեղեկութիւններ տուաւ Երուսաղէմ Պալմաքըրեանի ժառանգական ինչորոյն մասին որ անհատական գործ մը ըլլալէ աւելի ազգային առանձնաշնորհ մանց խնդիր մըն է: Ինչպէս կ'իշխուի նա. խոր վախճանեալ հաքիմը Պալմաքըր:

Գաւ ծայրով:

—Երբոր կուգէք, պատասխանեց Բարտեան նոյն չէշտով:

Սրանէն դուրս երեւոյն, Գէլիւ և Մօթիւս սկսան ցած ծայրով խօսել Անտի դուքսին հետ և ասիկա դառնալով Բարտեանի կողմ, այնպիսի սպառնական ժպիտ մը ունեցաւ որ խեղճ ասպետը ինքնին ըսաւ:

—Ո՛հ... այս հարուածին, մեռած եմ, թագաւորին եղբոր կողմէ ճանչցուած, կեղծանի դուրս չպիտի ելնեմ, եթէ ոչ թաւր կամ Պալմաքըր երթալու համար:

Այսպէս, կարելի է երեւակայել թէ քաղաքին հարցումին առջև, Բարտեան չիթած միտք և չափաւարական Մօմբարանի աճապարեց պատասխանել:

—Տէր, Բարտեան ասպետը որ հոս է, վկայ մըն է ըսիլքներուս: Միեւնի պատիւը կը խղիւժ աւոր համար ալ:

Եար թ. հաւանութեան գլխու նշան մը ըրաւ:

—Այս չէ ախն, տէր, չարունակից այն ատեն մարաշախտը: Բանի որ Ն. Վեափառութիւնը այնքան լաւ տրաւ:

Խանի ամուսնութեան և ժառանգորդաց համար չէ ընդունած Առաջնորդարանի վերայագիրը այլ ուղած է զանոնք ըստ չէրի երկու վկայով հաստատել: Առաջնորդ Ս. Հայրը այն ատեն Ազգ. առանձնաշնորհմանը վրայ ազդեցութիւն պնդած ըլլալով, գործը յէլիս - խալաութեան գաղափար և ցարդ հոն մնացած էր: Այս անգամ Առաջնորդ Ս. Հայրը և Աշնան էֆ. առանձնաշնորհմանը որոշ արամազութեանց մասին քցատորութիւններ տուին, որոց Հաքիմ էֆ. կատարելապէս իրաւունք տուաւ և ցաւ յայտնեց որ անգամ մը գործը Պոլիս գացած ըլլալով, անկէ զալիք հրահանգին պէտք կ'ըլլայ սպասել: Խոստացաւ կրկնել ու փութացնել գալիք պատասխանը: Հաքիմ էֆ. բոլոր այս տեսակցութեան միջոցին չափազանց համակրանքով վերաբերութեան, գովեց հայոց, մանաւանդ վերջին դառն օրերուն մէջ ցոյց տուած կատարեալ հայրենասիրութիւնը և ըսաւ որ մենք հայոց հանդէպ չէ թէ միայն աւտոգի դժուարութիւններ հանելու չենք ալ, նոյն իսկ պէտք եղածէն աւելի դիւրութիւններ ընծայելու ենք: Առաջնորդ Ս. Հայրը և Աշնան էֆ. այս համակրա խօսքերուն համար շնորհակալութիւն յայտնելով մեկնեցան: Յուսանք թէ վախճանել Հաքիմին շնորհիւ այսքան երկարած ու կնճառած խղիւղ վերջապէս կարգադրուի:

—Առաջնորդ Ս. Հայրը երէկ այցելեց արտաքին գործոց տնօրէն Բարապիպէտ էֆ. և շնորհաւորեց անոր պաշտօնը:

—Թէպէտ ասկից առաջ որոշուած էր ի նպատակ վարժարանաց սինէմաի ներկայացուց մը տալ Վարդանանցի օրը բայց նկատելով որ բաւականաչափ հասոյթ մը գոյացնել կարելի չպիտի ըլլայ և հասոյթին մէկ կարեւոր մասն ալ ծախսի պիտի յատկացուի, Տիրա Կարապետ Տիպէրի առաջարկութեամբ որոշուեցաւ, հանդէսի փոխան հանգանակութիւն կատարել, այս առթիւ մասնախումբ մը կազմուեցաւ հետեւեալներէ՝ Տիրաք Թագաւոր Մարգրեան, Անանիա Չարեան, Տիգրան Մարգրեան, Կ. Տիպէր և Զ. Դաւաղեան: Մենք ևս կատարելապէս համակարծիք ենք որոշ կարգադրութեան նկատելով որ 2-3 տիւնոցով սինէմայի ներկայացում մը հազիւ 30-40 ոսկի կը բերէ, որու 10 ոսկիէ աւելին վարձքի և այլնի յատկացնելով, մնացեալ գումարին համար չարժեք աղքատ նեղութիւն և յուսնութիւն: Հանգանակի յանձնարարութեամբ այս չարքաթ գործին պիտի ձեռնարկէ և վստահ ենք որ զրպարոցասէր հասարակութիւնը չպիտի զրանայ իր քաջակրթութիւնը:

—Առաջնորդ Ս. Հայրը կիրակի առաւօտ Ս. Ստեփաննոսի մէջ խօսեցաւ հագեւունք քարոզ մը սրու ամփոփումը պիտի դնենք մեր վաղորտն թիւով:

—Դաւաթ. Ժողովոյ 1/6 ընտրութեանը Ընտրող. Ժողովին հրաժարողնեք ունեց ընտրուեցան Տիրաք՝ Զ. Դաւաղեան, Մ. Հալաճեան և Մ. Աղազարեան: Ընտր. Ժողովը երէկ երեկոյ նիստի հրաւիրած էր:

—Պոլսոյ պատեղականներէն Յովհան:

մազրուած է ինձ նկատմամբ, պիտի համարձակիմ աղբիւսը որ հրամաններ տալ որպէս զի Պ. մարաշախտ տը Տաւրիլ Լուզի կայնուի, ամեն գործ ձգելով...

—Հայց ևերմին ընտանեկան ժողով մը ընել կուգէք, մեր ներկայութեան:

—Այո՛, Վեհափառ, ըսաւ Պրանսուսա տարորինակ չէշտով մը, ընտանեկան ժողով մը: Եւ որովհետեւ Պրանսուսի թագաւորը իր բոլոր հպատակներու հայրն է, տրամաբանական է որ այս ժողովը իր ներկայութեան գումարուի:

Եար թ. չառ լաւ գիտէր երկու եղբայրներն իրարմէ բաժնող ատելութիւնը: Բայց այս ատելութեան չարժաոյթը չէր գիտեր: Նախագագացումն, ընեցաւ որ պիտի իմանար այդ ատելութեան պատճառն: Պրանսուսի չարաշուք և յուզիչ չէշտը, վկային ներկայութիւնը իր վրայ ազդեցութիւն ըրի, որոնց մինչև վերջ յառաջանալ:

Արժաթէ մուրճով մը զարկաւ և իր սենեկապաշտը տնտիշապէս երեցաւ, Դօսէնը՝ իր պահանջներու հրամանատարն ուղեց:

—Ձեր Վեհափառութիւնը մոռցած է

հանգիստ Դուրեան բաց քարոզով մը կիսացէ Պ. Արմենեան անուն անձին որ իր գինուր գաւալով, այժմ ողջ առողջ, Թոտթօ կը գտնուի և ճամբորդի մը միջոցաւ իրմէն խնդրած է իր ողբութեան լուրը հաղորդել իր ծնողաց և պարագաներուն:

ՆՇԱՆԱԿՈՍՈՒԹԻՒՆ

Հաճոյքով կ'տեղեկանանք իր ընտիր և գեղանի բարեմասնութիւններով քաջամարտի Օր. Վարդուհի Ս. Ճէլէպեանի՝ հօրեղբորաղջիկը Տօթթ. Ա. Ճէլէպի, նրանախօսութիւնը հրապարակի վրայ ծառք երկտասարդ - վաճառական Տիրա Արիս Մարաշախտի հետ և այս առթիւ մեր անկեղծ շնորհաւորութիւնները կ'երկայանք ազնիւ օրորողին և անոր արժանի տնտիր խօսեցեալին:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԹՈՒՐԻ ԹԵՐԹԸ կը տեղականայ ինչ կատարութիւնը օսման. բոլոր նահագներուն ինչպէս նաև Կ. Պոլսոյ մէջ գրեթէ յոյսերով համար կարգապահական նոր կազմակերպութեան մը ձեռնարկած է, իրեն կեդրոնատեղի որոշած ըլլալով Կ. Պոլիս, Իզմիր, Տրապիզոն, Պէյրութ և Պաղատա քաղաքները:

1. Կ. Պոլսոյ կեդրոնատեղին պիտի խառնուի Էնկիւրիի և Դաուդէմուսիի նահանգներուն: 2. Իզմիրի կեդրոնատեղին՝ Դոնեայի և Այստէնի նահանգներուն: 3. Տրապիզոնի կեդրոնատեղին՝ Պարբերդի, Բաղէշի, Կարնոյ, Վանի, Տիգրանակերտի և Ափաստիոյ նահանգներուն: 4. Պէյրութի կեդրոնատեղին՝ Սուրիոյ, Հալէպի, Արքիպեղաքոսի և Երուսաղէմի նահանգներուն: 5. Պաղատա կեդրոնատեղին՝ Պատրայի և Մուսուլի նահանգներուն:

Մէն մի կեդրոնատեղի եւրոպացի մասնագէտ ոստիկան մը. քաղաքապետութեան և քննիչ մարմնոյ, կողմէ նշանակուած երկու ոստիկան ու քաղաքական պաշտօնեայ մը պիտի ունենայ: Իզմիրի կեդրոնատեղին քաղաքական պաշտօնեայ նշանակուած է Ալի Նաճի պէյ:

ԿԻՐԱԿԻ առաւօտ մեր քաղաքին Աւստրո-Հունգարիոյ ընգծ. հիւպատոս Պ.

որ արձակուրդ տուած է Պ. տը Դօսէնի երեք օրուան համար, ըսաւ սենեկապաշտը —Ճիշտ է:

—Բայց տիկին թագուհին պահանջներու հրամանատարը հոս է և եթէ ձեր Վեհափառութիւնը կ'փափայ...

—Նանակ... այո՛ այն ևս պիտի կրնայ տալիք պաշտօն կատարել:

Վարկեան մը ետք, Նանսէյ հրամանատարը ներս կ'մտնէր:

Պատշաճութիւն խառնութիւնը որքան ալ մեծ ըլլար, Նանսէյ Բարտեանն ասպետը նշմարելով, որ նոյն իսկ ինք ձերբակալած ու Պալմաքըր առաջնորդած էր կանգ աւաւ զարմացումով, աչքերը բացած:

Բարտեանն սպասին կախուած հրացան մը քննելու զբաղած ցոյց տուաւ ինքզինք, ինտոյ որովհետեւ Նանսէյ, կ'շտապէր զայն դիտել, ասպետը որոնց անոր աչքերուն մէջ նայի, խնդալ ու ձեռքովը բարեկամական նշան մը ընել:

—Լաւ, ուրեմն, ըսաւ թագաւորը յոնքերը պոստելով, ի՞նչ եղար, Նանսէյ:

(Շարունակելի)

Մէրէ ծովածոցս խարսխած աւստրիական «Մորիս Թերեզ» յաճախան ելլելով՝ այցելեց անոր հրամանատարին: ԵԱԲԱԹ Կ. Վ. Ժամը Յին ծովածոցէս մեկնեցաւ աւստրիական «Բայդերն Էլիզապեթթա» յաճախաւ հաւանաբար զէպի Պոլիս հոն իրեն երկրորդ պահակաւաւ ծառայելու համար:

ՅԻԱՆԱԿԱՆ «ԺԻՆԻՖ» տը լա Կոստիէն» մարտանաւը որ գրեթէ երեք ամիս է վեր Իզմիրի շուրջը կը գտնուէր զէպի Եզեալիս ծով մեկնեցաւ երէկ, երեք օր մարզանք ընելէ վերջ դարձեալ հոս վերադառնալու համար:

ԱՅՆ միջոցին երբ Մարքոս Տիրաքողուս կը փորձէր փողոցին մէջ երկու կրու ուղղներ իրարմէ զատել, բաւական ծանր դատակի հարուածի մը հետեւանքով գէշ կերպով վիրաւորուած հիւանդանոց փոխադրուեցաւ:

ՀՆՈՐՀԱԿԱԿԻ

Հայ Տրամաթիք Թատերախումբը պարտք կրգգայ իր շնորհակալութիւնը հրապարակաւ յայտնել Տիկին Սօֆի Հիւսիսեանին և Տիկին Հրանդի Չալաքեանին, որոնք սիրայօժար և անձուէր կերպով մասնակցեցան քանի քանի ներկայացումներուն:

Իզմիր. 11 Փետր. ՀԱՅ ՏՐԱՊԻՔ. ԹԱՏՐ.

ՀԵՌԱԳԻՐ

(Մինչև այն պահու իր «Դաշինք» մամուլը կը լանձուէր, Կ. Պոլսէն հեռագիր չէ ստացուած)

ՀԱՅՏՈՆ. 11 Փետր.— Դեսպանները նոն Ժողով մը պիտի գումարեն, որը, ինչպէս կ'երևի, պիտի զբաղի Թուրքիոյ և Դաշնակիցներուն միջև եւրոպական միջամտութեամբ մը հայտնութիւն գոյացնելու նախապատուութեամբ:

Տէրութիւնները որոշած կ'երևին Պոլսոյ և Պալմաքըր մարաշաքներու զանիւններուն ներկայացնել այնպիսի պայմաններ, որոնք երկուստեք բաւարարութիւն պատճառեն: այս պայմանները պիտի խմբագրեն իրենք:

Դեսպաններուն միջև սա մասնաւոր համոզումը գոյացած է թէ պէտք է դարձանել Թուրքիոյ վիրաւորուած ազգային արժանապատուութիւնը:

Ոչ մէկ պատերազմական տուգանք պիտի վճարուի: Միայն ստչափ, որ պալքանեան դաշնակիցները Օսմ. հանրային պարտքէն մաս պիտի ունենան:

Թուրքիա Տէրութիւններէն մաքսային ազատութիւն և տնտեսական աջակցութիւն պիտի ստանայ որպէսզի կարենայ վերակազմուիլ ու բարգաւաճի:

CINEMA PATHE

Երկուշաբթի սկսեալ շաշն առաջ և ետք Ռուսաստանէ Նաբոլէօնի Ա. Նահանջը և Մօսքուայի հրդեհը, ասկից զատ Բաթի ժուռնալ և ուրիշ ֆիլմեր:

ՍԻՆԵՄԱ ԻԶՄԻՐ

ԹԱՊԱՐԱՆԻ

Տնօրէնութեամբ՝ Պ. ԱԼԷԿՍԻ ՍԻՆԵՄԱԿԻ

1. Փառանքներու խնամքը.— 2. 3. Զայն պիտի սպաննեն 2 մաս.— 4. Սոսկալի գիշեր.— 5. Բոնի ամուսնացած.— 6. Բարեկամութեան ապացոյց.— 7. Ինչ որ կուգէ կրի, կուգէ արարիչ.— 8. Բաթուհար ցաւեր ունի: Երբեք երկու անգամ Հայ որբուհիներու համար ձրի ներկայացումներ կ'արդուին:

Տիեզերագետ ճանաչուած յառաջին ժամանակը որ պաշտօնապէս ընդոս նուաճ է հեռու-հեռ վարչութիւններէ:

Անաստի Ծաւ. երկա-
րադիւնէրու ընկերութիւն
Շիրէքի Խայրիյէ
Ծաւ. գորաց վարչութիւն
Խալիյոյ պէտէն. երկարդ.
Ռուսական երկարադիւ
Յունական երկարադիւ

Ոսկի, Արծաթ, Նիքել

= ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՄԵՇՈՒԹԵԱՄԲ =

Զեղեանուր ներկայացուցիչ Այսքնի, Գոնեայի նահանգներու եւ
Արշակապոսի Կղզեաց:

ՎԱՋԱՆ ԶՄԻՐՈՆԱՅԷՍԵԱՆ

ի Չուիա Պէտէն, Թիւ 14 - 40

ԿԸ ԴՏԵՆՈՒԻ Իզմիրի եւ Շրջակայից ծառիք ամէն ժամագործնէ-
րու մօտ:

ՆԷՕՏԱՔԷԼԻ

ՊԵՏԱԿԱՆ

Ք Ա Ղ Ո Ւ Ս Ծ

ԽՈՐՀՐԴՈՅ

ՈՐՈՇՄԱԳՐԷՆ

Ա. Գործարարութիւնը յատկացուած մրցանակներ գրպանի
եւ նաւու լաւագոյն վեց քրօնքընկերու համար սէրիի մրցանակ:

Ա. Կ Ա Ր Գ

Թիւ դասակարգութեան

Պ. Կ. Գ. Ծաւրը-Ծագո	Ընկ. Գործարար (Զննիթ) ժամացոյցերու իւրքը	22,8
Բ. Պիւհրէ, Լօթը		22
Բ. Տիւիշայմ, Շի տը Ծօն		22,2
Բ. Տ. Նարաէն, ի Լօթը		19,1
Գործարար Լոնտիւն, ի Սէնթ - Իմիէ		14,2
Ժամագործութեան դպրոց		13,0
Լ. Պրանտ եւ Էդարթ (ՕՒԷԼԱ)		13,8

ի Գիմաց Պետական Խորհրդոյ

Դիւանագիր: ՓԼԵՐԼԷՆ Նախագահ՝ Տօ՛՛ ԹԼԵԹԱՎԷԼԷ՛՛

ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ

ԲԱՐԻՁԻ 1900 Ի ՅՈՒՑԱՀԱՆԴԷՆ

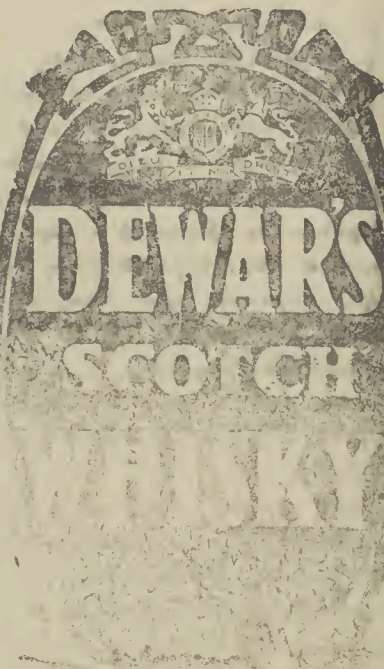
ԱՐՏԱՔՈՅ ՄՐՑՄԱՆ ԱՆԴԱՄ՝ ԺԻՒՐԻԻ ՄԻԼԱՆԻ

1906 Ի ՅՈՒՑԱՀԱՆԴԷՆ

Նեօշարէի (Չուիցերիա) գտնուած 1909 ի Պետական
մրցման մէջ ճշդութեան աշխատի աստիճանի մը հասած է,
որուն եւ ոչ մէկ ժամացոյց հասած էր միւսին ալ:

ԱՅՍ ՊԱՏՈՒԱԿԱՆ ՈՒԻՄՔԻՆ

Կը գտնուի հետեւեալ վաճառատուններուն
մէջ:

ՀԱՅ ԼԱՅՅ ԵՒԼՆ. ԵՒԼ.

Ռ Օ Ս Ի Ս

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Արտօնեայ Վ.Է. Կայսեր 1846 Մարտ 20 Թուական հրամանագրով

Կ Ե Դ Ր Ո Ն Ա Տ Ե Ղ Ի

ԲԵԳԵՐՄՈՒՐԻՔԻ ՄԱՍՆԱԽՈՐ ՇԵՆՔԻՆ ՄԷՁ

Ամբողջովի վճարուած Ընկերութեան դրամագումար	Ըր. 13.000.000
Երաշխանորութեան գումար	» 231.840.000
Ապահովագր. վճարուած վնասուց հաւոյնու եւ դրոշմաւ	» 774.867.000
1911ին գանձուած բոխիւ եւ տկոս	» 124.086.000

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ ԽԻՍՏ ՆԱՍՏԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

Կ'ապահովագրէ հրդեհի ու իր խաղրութեանց վտանգներու դէմ.

Կ'ապահովագրէ կտանքի վրայ եւ ամէն տեսակ արկածներու դէմ.

Կ'ապահովագրէ երկաթուղիի եւ չողեմուտի արկածներու դէմ.

Կ'ապահովագրէ ապակիներու կտրուելուն դէմ.

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել՝ ընդհանուր գործակալութեան

ՄՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԳՈՒԶԻՆՈՐՈՒՄ ԲԱՍԱԾ ԵՆՈՒՄՅ՝ ԻԶՄԻՐ

ՄԵԾ ՎԱՋԱՌԱՏՈՒՆՔ
ՏԻԳՐԱՆ Գ. ՆԻԳՈԹԵԱՆ

ՅՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ Թ. 38 - ԻԶՄԻՐ

Դիւանագրեր 29 - 30 - 31 եւ յաջորդ օրերը

Սաքեր 1000 հատ

Տօներու առթիւ պիտի վաճառուին Վաճառատանս մէջ
կանանց համար յատուկ վերջին նորաձեւութեան վրայ պատ-
րաստուած Տրաքալ-բուսիէրներ, չուլագիներ, տրաի վրայ
միլիթէր սաքեր, անմրցելի գինիքով:

Ունինք նաեւ

Լուծրըյի եւ Բիւլչի վրայ պատրաստ բալթօներու ճոխ տեսակ
մը, կ'ընդունինք նաեւ ապրանքներ:

Փութացէք ԱՌԻԹԷՆ ՕԴՏՈՒԼԻ

125-35

ՄԵԾ ՎԱՋԱՌԱՏՈՒՆՔ

Ք Ա Մ Է Լ Ի Ա Ի

(ՆԱԽՈՐԴ՝ ԱՄԱՐԻԹԷՆ)

Վաճառատանս մէջ կը գտնուին ամեն ճաշակի յարմար ապրանքներ:
Ձմռան ներկայ եղանակին համար, ընդունած ենք մեծաքանակի ապրանք
որոնք պիտի կրնան գոհացնել ամեն նորաձեւակները:
Յինքնու անհամեմատ աժանութիւն, ապրանքներու տեղեկութիւն անմրցելի են
Այցելեցէք անգամ մը ՔԱՄԵԼԻԱՅԻ Վաճառատունը համոզուելու համար:

ՏՆՈՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹ-ԵՍԷՐՆ

NORTHERN ASSUR. CO. LTD.

&
NORTH BRITISH & MERCANTILE INS. CO.

ՀՐԵՅԻ ԵՒ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Իզմիրի Գործակալութիւն հաստատուած
1864էն ի վեր

Դրամու. Ընկերութեան Լ. Ս. 9,000,000

Տարեկան հասոյթ » 7,023,100

Պահածոյի գումար » 30,189,752

Ընկերութեան նպատակաւ պայմանե-
մով կ'ապահովագրէ անշարժ կալուածներ,
ործարաններ, ամեն տեսակ ապրանքներ
էն. էն.:

Տեղեկութեանց համար դիմել առ

ՃԷՅՄՍ ՀԱԹԳԷՆՍՈՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱՆ ԻԶՄԻՐԻՆԻ ՓՈԳՐ ԱՍԻՈՒ
Զրամկաց քաղ. Բասաժ Սթրուքուրնէկէ

ESTABLISHED 1782

PHOENIX ASSURANCE
COMPANY L^D OF LONDON

Դրամադուրի եւ պահածոյի գումար Ա.

Ո. 4,500,000 Տարեկան հասոյթ Ա. Ո.
1,500,000:

«ՖԷՆԻՔՍ» 122 տարեկ իվեր հի.

ձեռնած սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան դն.

կերութիւն մ'է եւ ցարդ հասուցած է առեկ

քան 27,000,000 Ա. Ո. Ֆասուց համար

«ՖԷՆԻՔՍ» Կ'ապահովագրէ հրդեհի

դէմ շէնք, կարասիք եւ ապրանք յոյժ նպա-

տաւոր պայմաններով, Գիմել առ

Լիւպօր Ընդհ. Գործակ. Իզմիրի

Դաւառաց

F. BLACKLER

BANQUE D'ORIENT

ՊԱՆԻ ՏՕՐԻԱՆ

Հաստատուած Յանապատի Ազգ. եւ Տըչնաթի Ազգ. գրամատան կողմէ

Դրամադուրի ամբողջութեամբ դրամած ֆրանք 10,000,000

Կիւրորտաւորի ԱԹԵՆՔ

Մասնաճիւղ Կ. Պոլիս, Իզմիր, Սիւանիկ, Ալեքսանդրիա, եւ Գահիր Գործակալ
Թիւն ի Համալսրի:

Պանք տ'Օրիան գրամատանի ամէն տեսակ գործողութիւններ կ'ընէ, ինչպս՝ գանձում
եղջում Աւստրական Բոլթերու, հեռագրական վրձարմունք, առուծախ փոխգրքու եւ
ձեռու, Ալեքսանդրիա զինուոր քաղաքներու վրայ կուտայ վարկերու բացման դրի,
ախ ամեն տեսակէ արժեւորութիւն, բացում ընթացիկ հաշիւներու, գրաւ արդ
բղթերու եւ ապրանքներու վրայ էն. էն.:

Ա Ի Ա Ն Դ Ն Ե Ր

Պանք Տ'Օրիան կ'ընդունի գրամի Աւանդներ հետեւեալ սակերով

1 1/2 0/0	3	ամուսն աւանդի մը հասար
2 0/0	6	» » » »
3 0/0	1	աւանդ » » »
3 1/2 0/0	2	» » » »
4 0/0	3	» » » »

Բարեկարգական Հաստատութիւններու աւանդներն վերէի սակերէն 1/2 0/0 առաւ
Թիւն մը կ'ընդունին:

Ի տես վճարելի աւանդներուն համար՝ միակ անձի սը կողմէ եւ 100 Օոմ. առկէ
աւելի, Պանք տ'Օրիան տարեկան 2 1/2 տոկոս մը կը յատկացնէ:

Պանք տ'Օրիան Հաստատութեան տրամադրութեան տակ դրամ է, տնայն վարձի
դը վճարողը կը հաստատութեան մէջ գտնուած գրամարկներն, հան գրամ եւ արժեւոր
աւանդներ պահելու համար: